

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 965

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 25 octombrie 2023

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
		ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
52.	2	3.506.	4
53.	2	3.508.	5
124.	3		
		ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
		Decizia nr. 58 din 18 septembrie 2023 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală)	6–15

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

SERVICIUL DE PROTECȚIE ȘI PAZĂ

ORDIN

privind conferirea Semnului onorific *În Serviciul Patriei* unor ofițeri din Serviciul de Protecție și Pază

Având în vedere prevederile art. 4 alin. (1) lit. f) și ale art. 6 din Legea nr. 573/2004 privind Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru ofițeri, funcționari publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de ofițeri, și preoți militari, cu modificările ulterioare,

directorul Serviciului de Protecție și Pază emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei*, pentru 15 ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și securității naționale, ofițerilor prevăzuți în anexa nr. 1.

Art. 2. — Se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei*, pentru 20 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și securității naționale, ofițerilor prevăzuți în anexa nr. 2.

Art. 3. — Se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei*, pentru 25 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și securității naționale, ofițerilor prevăzuți în anexa nr. 3.

Art. 4. — Anexele nr. 1—3*) fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 5. — Prezentul ordin intră în vigoare la data de 1 decembrie 2023 și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Directorul Serviciului de Protecție și Pază,
Lucian-Silvan Pahonțu

București, 16 octombrie 2023.
Nr. 52.

*) Anexele nr. 1—3 nu se publică, deoarece conțin informații clasificate și urmează regimul Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare.

SERVICIUL DE PROTECȚIE ȘI PAZĂ

ORDIN

privind conferirea Semnului onorific *În Serviciul Patriei* unor maiștri militari și subofițeri din Serviciul de Protecție și Pază

Având în vedere prevederile art. 4 alin. (1) lit. f) și ale art. 6 din Legea nr. 574/2004 privind Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru maiștri militari, subofițeri, soldați și gradați profesioniști și pentru funcționari publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de maiștri militari și subofițeri, cu modificările și completările ulterioare,

directorul Serviciului de Protecție și Pază emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei*, pentru 15 ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și securității naționale, maiștrilor militari și subofițerilor prevăzuți în anexa nr. 1.

Art. 2. — Se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei*, pentru 20 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și securității naționale, maiștrilor militari și subofițerilor prevăzuți în anexa nr. 2.

Art. 3. — Se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei*, pentru 25 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și securității naționale, subofițerilor prevăzuți în anexa nr. 3.

Art. 4. — Anexele nr. 1—3*) fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 5. — Prezentul ordin intră în vigoare la data de 1 decembrie 2023 și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Directorul Serviciului de Protecție și Pază,
Lucian-Silvan Pahonțu

București, 16 octombrie 2023.
Nr. 53.

*) Anexele nr. 1—3 nu se publică, deoarece conțin informații clasificate și urmează regimul Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

O R D I N

pentru modificarea și completarea anexei nr. 1

la Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 35/2016 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Programului acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, de identificare și înregistrare a bovinelor, suinelor, ovinelor, caprinelor și ecvideelor, precum și a Normelor metodologice de aplicare a Programului de supraveghere și control în domeniul siguranței alimentelor

Văzând Referatul de aprobare nr. 1.515 din 26.05.2023, întocmit de Direcția generală sănătatea și bunăstarea animalelor, ținând cont de prevederile art. 10 lit. b) din Ordonanța Guvernului nr. 42/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 215/2004, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 3 alin. (1) și (3), precum și al art. 4 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 1.415/2009 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor și a unităților din subordinea acesteia, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor emite următorul ordin:

Art. I. — Anexa nr. 1 la Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 35/2016 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Programului acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, de identificare și înregistrare a bovinelor, suinelor, ovinelor, caprinelor și ecvideelor,

precum și a Normelor metodologice de aplicare a Programului de supraveghere și control în domeniul siguranței alimentelor, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 303 și 303 bis din 20 aprilie 2016, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La capitolul II, numărul curent 5 se modifică și va avea următorul cuprins:

Nr. crt.	Examen de laborator	Substanța	Grupa de furaje/matrici	Tip supraveghere	Unități controlate/operatori	Referențial interpretare rezultate
„5.	Impurități botanice: semințe de buruieni, plante toxice Semințe Plante invazive cu potențial alergen Alte substanțe nedorite (dăunătoare)	Semințe și coji, fructe de buruieni nemăcinate, nezdobite și plante cu conținut de alcaloizi, glicozizi și alte substanțe toxice	Materii prime furajere: cereale boabe, leguminoase boabe, semințe întregi oleaginoase și subproduse (șroturi)	Control (probă planificată)	Unități producătoare de furaj combinat	Directiva 2002/32/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind substanțele nedorite din furaje, cu amendamentele ulterioare”
		<i>Ambrosia artemisiifolia</i>	Materii prime furajere vegetale: cereale boabe, semințe întregi oleaginoase	Control (probă planificată)	Unități producătoare de furaj combinat	
		Alte semințe și fructe: amestecuri de grăunțe și semințe nemăcinate pentru păsări (inclusiv hrana porumbelilor, a păsărilor de colivie și a păsărilor de expoziție)	Control (probă planificată)	Producători/ Furnizori/ Distribuitori/ Importatori		
		<i>Claviceps</i> spp. (cornul secarei)	Cereale boabe	Control (probă planificată)	Unități producătoare de furaj combinat	

2. La capitolul II, după nota de subsol nr. 12 se introduce o nouă notă, cu următorul cuprins:

„NOTĂ:

Pentru laboratoarele desemnate pentru controlul oficial al furajelor — pentru probele de furaje prelevate pentru determinarea substanțelor nedorite — dacă rezultatul primei determinări, efectuată din eșantionul 1 al probei-test, depășește 50% din

specificația controlată, se va efectua din eșantionul 2 al probei-test determinarea umidității, precum și a doua determinare a analitului, conform procedurilor de laborator, astfel încât rezultatul final să fie reprezentat de media aritmetică a celor două determinări, raportat la un furaj cu un conținut de umiditate de 12%.”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor,
Alexandru Nicolae Bociu

București, 25 septembrie 2023.
Nr. 124.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

ORDIN**pentru modificarea anexei la Ordinul ministrului sănătății nr. 2.933/2023 privind aprobarea Ghidului de finanțare pentru investiția specifică: I3.2 — Digitalizarea instituțiilor cu atribuții în domeniul sanitar aflate în subordinea Ministerului Sănătății din cadrul pilonului II: Transformare digitală — componenta 7: Transformare digitală, investiția: I3. Realizarea sistemului de eHealth și telemedicină**

Văzând Referatul de aprobare nr. AFR 6.058/AR 18.764/2023 al Direcției generale implementare și monitorizare proiecte, având în vedere prevederile Regulamentului (UE) 2020/2.094 al Consiliului din 14 decembrie 2020 de instituire a unui instrument de redresare al Uniunii Europene pentru a sprijini redresarea în urma crizei provocate de COVID-19 și ale Regulamentului (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență,

luând în considerare prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 178/2022, cu modificările și completările ulterioare,

ținând cont și de prevederile Hotărârii Guvernului nr. 209/2022 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență,

având în vedere Referatul de aprobare nr. AFR 4.717 din 29.08.2023 al Direcției generale implementare și monitorizare proiecte și Avizul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene nr. 134.139 din data de 24.08.2023, înregistrat la Ministerul Sănătății cu nr. AFR 4.716 din data de 29.08.2023,

în temeiul prevederilor art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății emite următorul ordin:

Art. I. — Anexa la Ordinul ministrului sănătății nr. 2.933/2023 privind aprobarea Ghidului de finanțare pentru investiția specifică: I3.2 — Digitalizarea instituțiilor cu atribuții în domeniul sanitar aflate în subordinea Ministerului Sănătății din cadrul pilonului II: Transformare digitală — componenta 7: Transformare digitală, investiția: I3. Realizarea sistemului de

eHealth și telemedicină, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 784 și 784 bis din 31 august 2023, se modifică și se înlocuiește cu anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul sănătății,
Alexandru-Florin Rogobete,
secretar de stat

București, 13 octombrie 2023.
Nr. 3.506.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 965 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, București.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

ORDIN**pentru modificarea anexei la Ordinul ministrului sănătății nr. 2.300/2023 privind aprobarea Ghidului de finanțare pentru investiția specifică: I3.1 — Redimensionare, standardizare și optimizare a Platformei informatice din asigurările de sănătate (PIAS) din cadrul pilonului II: Transformare digitală — componenta 7: Transformare digitală, investiția: I3. Realizarea sistemului de eHealth și telemedicină**

Văzând Referatul de aprobare nr. AR 18.766 din 13.10.2023 al Direcției generale implementare și monitorizare proiecte, având în vedere prevederile Regulamentului (UE) 2020/2.094 al Consiliului din 14 decembrie 2020 de instituire a unui instrument de redresare al Uniunii Europene pentru a sprijini redresarea în urma crizei provocate de COVID-19 și ale Regulamentului (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență,

luând în considerare prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 178/2022, cu modificările și completările ulterioare,

ținând cont și de prevederile Hotărârii Guvernului nr. 209/2022 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență,

în temeiul prevederilor art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății emite următorul ordin:

Art. I. — Anexa la Ordinul ministrului sănătății nr. 2.300/2023 privind aprobarea Ghidului de finanțare pentru investiția specifică: I3.1 — Redimensionare, standardizare și optimizare a Platformei informatice din asigurările de sănătate (PIAS) din cadrul pilonului II: Transformare digitală — componenta 7: Transformare digitală, investiția: I3. Realizarea sistemului de eHealth și telemedicină, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 623 și

623 bis din 7 iulie 2023, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se înlocuiește cu anexa*) la prezentul ordin.

Art. II. — Direcția generală implementare și monitorizare proiecte din cadrul Ministerului Sănătății va duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul sănătății,
Alexandru-Florin Rogobete,
secretar de stat

București, 13 octombrie 2023.
Nr. 3.508.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 965 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, București.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

DECIZIA Nr. 58 din 18 septembrie 2023

Dosar nr. 1.470/1/2023

Eleni Cristina Marcu — președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului

Cristina Rotaru-Radu — judecător la Secția penală

Rodica-Aida Popa — judecător la Secția penală

Dan-Andrei Enescu — judecător la Secția penală

Lavinia-Valeria Lefterache — judecător la Secția penală

Ioana Bogdan — judecător la Secția penală

Alin Sorin Nicolescu — judecător la Secția penală

Luminița Criștiu-Ninu — judecător la Secția penală

Valerica Voica — judecător la Secția penală

1. S-a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Bacău — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie în Dosarul nr. 2.168/321/2021, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„*Termenul general de prescripție pentru infracțiunea de lovire sau alte violențe în modalitatea violenței în familie, prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 199 alin. (1) din Codul penal, ambele norme raportate la art. 187 din Codul penal privind înțelesul noțiunii de pedeapsă prevăzută de lege, este cel arătat de art. 154 alin. (1) lit. c) din Codul penal sau cel indicat de art. 154 alin. (1) lit. d) din Codul penal, respectiv natura juridică a art. 199 alin. (1) din Codul penal este: 1. de infracțiune de sine stătătoare (autonomă); 2. de formă agravată a infracțiunii pe lângă care se aplică (în primele 2 situații, termenul general de prescripție fiind astfel de 8 ani) sau 3. de cauză specială de agravare a pedepsei în anumite circumstanțe (în această din urmă situație, termenul general de prescripție fiind astfel de 5 ani)?*”

2. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost constituit conform prevederilor art. 476 alin. (6) raportat la art. 473 alin. (8) din Codul de procedură penală și art. 34 alin. (4) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. Ședința este prezidată de către președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecător Eleni Cristina Marcu.

4. La ședința de judecată participă Florin Nicușor Mihalache, magistrat-asistent în cadrul Secțiilor Unite, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

5. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna Ecaterina Nicoleta Eucarie, procuror în cadrul Secției Judiciare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

6. Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, învederând că, drept urmare a solicitărilor formulate, în temeiul art. 476 alin. (10) raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de

procedură penală, au fost transmise puncte de vedere de către curțile de apel, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Universitatea de Vest din Timișoara.

7. Totodată, a arătat că raportul întocmit de judecătorul-raportor a fost depus la dosar în data de 6 iulie 2023 și a fost comunicat părților potrivit dispozițiilor art. 476 alin. (9) din Codul de procedură penală.

8. Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, doamna judecător Eleni Cristina Marcu, a acordat cuvântul în dezbateri.

9. Reprezentantul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, doamna procuror Ecaterina Nicoleta Eucarie, având cuvântul referitor la chestiunile de drept supuse dezlegării, în temeiul art. 475—477 din Codul de procedură penală, a susținut că, în cauză, nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală.

10. Astfel, doamna procuror a precizat că, din analiza încheierii prin care s-a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, rezultă că instanța care a formulat sesizarea este dintre cele prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, respectiv Curtea de Apel Bacău — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, iar cauza se află în ultimul grad de jurisdicție, situație în raport cu care prima condiție de admisibilitate, referitoare la titularul sesizării, este îndeplinită.

11. Totodată, reprezentantul Ministerului Public a precizat că, aparent, soluționarea pe fond a cauzei depinde de soluționarea chestiunii de drept.

12. Însă, cu privire la condiția privind existența unei veritabile chestiuni de drept, care să necesite o dezlegare cu valoare de principiu din partea Înaltei Curți de Casație și Justiție, reprezentantul Ministerului Public a apreciat că nu este îndeplinită întrucât sesizarea nu prezintă un grad de dificultate care să necesite intervenția instanței supreme prin pronunțarea unei hotărâri prealabile.

13. Pe fondul chestiunii de drept supuse dezlegării, Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția judiciară a considerat că art. 199 alin. (1) din Codul penal reprezintă o formă agravată a infracțiunii pe lângă care se aplică, iar termenul general de prescripție pentru infracțiunea de lovire sau alte violențe în modalitatea violenței în familie, prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 199 alin. (1) din Codul penal, ambele norme raportate la art. 187 din Codul penal privind înțelesul noțiunii de pedeapsă prevăzută de lege, este cel arătat de art. 154 alin. (1) lit. c) din Codul penal.

14. În susținerea acestui punct de vedere s-a menționat că infracțiunea de violență în familie reprezintă o noutate a Codului penal, intrat în vigoare în anul 2014. Spre deosebire de Codul penal anterior, care prevedea ca circumstanță agravantă săvârșirea infracțiunii prin violență asupra membrilor familiei

[art. 75 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul penal anterior], prin noul Cod penal săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 188, 189 și 193—195 asupra unui membru de familie reprezintă o *formă agravată* a infracțiunii-tip, motiv pentru care pedeapsa prevăzută de lege se majorează cu o pătrime.

15. Noua reglementare a violenței în familie, de variantă agravată pentru fiecare dintre infracțiunile la care se raportează (omor, omor calificat, lovire sau alte violențe, vătămare corporală, loviri sau vătămări cauzatoare de moarte), reprezintă o normă de trimitere la infracțiunile-tip enumerate în textul de incriminare. Singura distincție între infracțiunile-tip și infracțiunea agravată este dată de existența circumstanței suplimentare de membru de familie a subiectului pasiv. Având în vedere acest aspect, în noua concepție a legiuitorului, săvârșirea formei agravate a acestor infracțiuni este sancționată cu o pedeapsă mai mare față de limitele maxime ale pedepselor pentru infracțiunile de bază (majorare proporțională cu o pătrime).

16. Sancțiunea majorată reprezintă pedeapsa prevăzută de lege în sensul art. 187 din Codul penal, și anume pedeapsa prevăzută în norma de incriminare față de fapta săvârșită în formă consumată, fără luarea în considerare a cauzelor de reducere sau de majorare a pedepsei.

17. Or, așa cum reiese atât din textul menționat, cât și din doctrină, în mod unitar, pedeapsa prevăzută de lege nu ia în considerare cauzele de agravare (generale sau speciale) care nu trebuie confundate cu variantele calificate (atenuate sau agravate) ale unor infracțiuni prevăzute, din considerente de politică penală, ca variațiuni ale acestora în texte de sine stătătoare față de varianta-tip.

18. În aceste ultime situații, prin expresia „pedeapsă prevăzută de lege” se înțelege pedeapsa stabilită de legiuitor pentru aceste forme agravate (calificate) ale infracțiunii, și nu pentru varianta-tip.

19. Pe cale de consecință, a apreciat că, în situația dedusă interpretării, termenele de prescripție trebuie raportate la sancțiunea prevăzută pentru forma agravată (calificată) a infracțiunii de violență în familie, respectiv la maximul special prevăzut de art. 199 alin. (1) din Codul penal.

20. În calificarea dispozițiilor art. 199 din Codul penal, ca fiind o variantă agravată a infracțiunilor la care se raportează, a căror sancțiune majorată se ia în considerare la stabilirea duratei termenelor de prescripție, și nu o cauză de majorare a pedepsei care nu influențează durata prescripției răspunderii penale, s-a apreciat că sunt relevante și argumentele prezentate în considerentele Deciziei nr. 1/2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 10 februarie 2015, reperi de interpretare și calificare a normei la care, de altfel, face referire și instanța de trimitere în opinia exprimată asupra problemei de drept.

21. La interpelarea judecătorului-raportor, reprezentantul Ministerului Public a susținut că puncte de vedere diferite exprimate de instanțele naționale nu sunt de natură a conduce la concluzia că problema de drept ce formează obiectul sesizării reprezintă o veritabilă problemă de drept.

22. *Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, doamna judecător Eleni Cristina Marcu*, constatând că nu mai sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, reținându-se dosarul în pronunțare asupra chestiunii de drept supuse dezlegării.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE —
COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR
CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ,
deliberând, asupra chestiunilor de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

23. Prin *încheierea din ședința publică din data de 28 martie 2023, Curtea de Apel Bacău — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie*, în baza art. 476 alin. (1) raportat la art. 475 din Codul de procedură penală, a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„Termenul general de prescripție pentru infracțiunea de lovire sau alte violențe în modalitatea violenței în familie, prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 199 alin. (1) din Codul penal, ambele norme raportate la art. 187 din Codul penal privind înțelesul noțiunii de pedeapsă prevăzută de lege, este cel arătat de art. 154 alin. (1) lit. c) din Codul penal sau cel indicat de art. 154 alin. (1) lit. d) din Codul penal, respectiv natura juridică a art. 199 alin. (1) din Codul penal este: **1. de infracțiune de sine stătătoare (autonomă), 2. de formă agravată a infracțiunii pe lângă care se aplică (în primele 2 situații, termenul general de prescripție fiind astfel de 8 ani) sau 3. de cauză specială de agravare a pedepsei în anumite circumstanțe (în această din urmă situație, termenul general de prescripție fiind astfel de 5 ani)?”.**

24. Sesizarea a fost înregistrată cu nr. 1.470/1/2023 pe rolul Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.

II. Expunerea succintă a cauzei

25. Prin Sentința penală nr. 256 din 5.12.2022, pronunțată de Judecătoria Târgu-Neamț în soluționarea Dosarului penal nr. 2.168/321/2021, s-au hotărât următoarele:

26. În temeiul art. 396 alin. (6) din Codul de procedură penală, cu referire la art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală și art. 153 din Codul penal, s-a dispus încetarea procesului penal față de inculpatul D.N. pentru săvârșirea infracțiunii de lovire sau alte violențe, prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal, împotriva părții vătămate P.G., ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

27. În temeiul art. 397 alin. (1) din Codul de procedură penală raportat la art. 19 alin. (1) și art. 25 alin. (1) și (5) din Codul de procedură penală, cu referire la art. 1.349, 1.357 și 1.381 din Codul civil, a fost admisă în parte acțiunea civilă formulată de partea civilă P.G. și a fost obligat inculpatul să îi plătească suma de 2.000 lei, cu titlul de daune morale.

28. În temeiul art. 396 alin. (6) din Codul de procedură penală, cu referire la art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală și art. 153 din Codul penal, s-a dispus încetarea procesului penal față de inculpatul D.N. pentru săvârșirea infracțiunii de lovire sau alte violențe, prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal, împotriva părții vătămate P.E., ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

29. S-a luat act că moștenitorii defunctei P.E. nu și-au exprimat în termen de 2 luni de la data decesului opțiunea de a continua exercitarea acțiunii civile.

30. În baza art. 193 alin. (2) din Codul penal raportat la art. 199 alin. (1) din Codul penal a fost condamnat inculpatul D.N. la pedeapsa amenzii de 2.000 de lei, reprezentând 200 de zile-amendă, o zi-amendă calculată la 10 lei, pentru săvârșirea infracțiunii de lovire sau alte violențe asupra părții vătămate P.M.

31. În temeiul art. 397 alin. (1) din Codul de procedură penală raportat la art. 19 alin. (1) și art. 25 alin. (1) și (5) din Codul de procedură penală, cu referire la art. 1.349, 1.357 și 1.381 din Codul civil, instanța a admis în parte acțiunea civilă formulată de partea civilă P.M. și a fost obligat inculpatul să îi plătească suma de 2.500 lei, cu titlul de daune morale.

32. Instanța a atras atenția inculpatului asupra dispozițiilor art. 63 din Codul penal, în sensul că, dacă cu rea-credință, nu execută pedeapsa amenzii în tot sau în parte, numărul zilelor-amendă neexecutate se înlocuiește cu un număr corespunzător de zile de închisoare.

33. În baza art. 274 din Codul de procedură penală, s-a dispus ca parte din cheltuielile judiciare avansate de stat, respectiv 100 lei, să fie suportate de inculpat, iar cealaltă parte de 100 lei să rămână în sarcina statului — art. 275 din Codul de procedură penală.

34. În baza art. 276 alin. (2) din Codul de procedură penală, instanța a obligat inculpatul la plata către părțile civile a sumei de 1.000 lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

35. În esență, instanța de fond a reținut că, potrivit rechizitoriului, în ziua de 13 februarie 2015, în jurul orei 11.00, inculpatul D.N. — soțul persoanei vătămate D.(P.) M. — s-a deplasat la domiciliul socrilor P.G. și P.E., pentru a intra în posesia unui autovehicul, proprietatea sa, care anterior fusese încredințat spre folosire fiicei sale D.C.M.

36. La scurt timp a izbucnit un conflict verbal între persoanele mai sus precizate, acestea adresându-și reciproc injurii și amenințări, iar ulterior fiind exercitate și acte de violență fizică.

37. La termenul din 28.11.2022, instanța a pus în discuție, din oficiu, încetarea procesului penal cu privire la infracțiunile de lovire sau alte violențe prevăzute de art. 193 alin. (2) din Codul penal împotriva părților vătămate P.G. și P.E., având în vedere deciziile nr. 297 din 26 aprilie 2018, respectiv 358 din 26 mai 2022 ale Curții Constituționale a României, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale față de data săvârșirii faptelor și de termenul de prescripție de 5 ani pentru fiecare faptă.

38. Instanța de judecată a reținut că de la data săvârșirii faptelor prevăzute de art. 193 alin. (2) din Codul penal, reținute în sarcina inculpatului D.N., respectiv 13.02.2015, a curs termenul general de 5 ani al prescripției răspunderii penale, prevăzut de art. 154 alin. (1) lit. d) din Codul penal, care s-a împlinit cel mai târziu la data de 13.02.2020.

39. În ce privește săvârșirea de către inculpatul D.N. a infracțiunii de lovire sau alte violențe, prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal raportat la art. 199 alin. (1) din Codul penal, împotriva părții vătămate P.M., fostă D., instanța a reținut că în ziua de 13 februarie 2015, în jurul orei 11.00, inculpatul D.N. — soțul persoanei vătămate D.(P.) M. — s-a deplasat la domiciliul socrilor P.G. și P.E., pentru a intra în posesia unui autovehicul — proprietatea sa — și care anterior fusese încredințat — spre folosire — fiicei sale D.C.M.

40. În baza art. 193 alin. (2) din Codul penal, instanța de fond l-a condamnat pe inculpatul D.N. la pedeapsa amenzii în cuantum de 200 de zile-amendă, o zi-amendă calculată la 10 lei.

41. Împotriva acestei sentințe a formulat apel inculpatul D.N., cauza fiind înregistrată pe rolul Curții de Apel Bacău — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie.

42. Prin motivele de apel, inculpatul a solicitat, în esență, desființarea hotărârii atacate și achitarea sa conform art. 16 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală pentru săvârșirea infracțiunii de lovire sau alte violențe, prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul

penal cu aplicarea art. 199 alin. (1) din Codul penal, pentru care a fost condamnat de instanța de fond la pedeapsa amenzii penale în cuantum de 2.000 de lei, ce ar fi fost săvârșită asupra persoanei vătămate P.(fostă D.) M.

43. Acesta a precizat că hotărârea de condamnare se bazează, într-o foarte mare măsură, pe declarațiile persoanelor vătămate, persoane cărora inculpatul nu a avut niciodată ocazia să le adreseze întrebări. În consecință, solicită și respingerea acțiunii civile ca nefondată.

44. În subsidiar, inculpatul a solicitat renunțarea la aplicarea pedepsei conform art. 80 din Codul penal și respingerea ca neîntemeiată a acțiunii civile, întrucât nu s-a făcut dovada existenței unui prejudiciu.

45. La termenul de judecată din data de 28 martie 2023, după repunerea cauzei pe rol după termenul la care au avut loc dezbaterile asupra apelurilor din cauză din data de 7.03.2023, Curtea de Apel Bacău a pus în discuția reprezentantului Ministerului Public și a avocatului desemnat din oficiu pentru inculpat problema sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, conform art. 475 din Codul de procedură penală, cu următoarea problemă de drept:

„*Termenul general de prescripție pentru infracțiunea de lovire sau alte violențe în modalitatea violenței în familie, prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 199 alin. (1) din Codul penal, ambele norme raportate la art. 187 din Codul penal privind înțelesul noțiunii de pedeapsă prevăzută de lege, este cel arătat de art. 154 alin. (1) lit. c) din Codul penal sau cel indicat de art. 154 alin. (1) lit. d) din Codul penal, respectiv natura juridică a art. 199 alin. (1) din Codul penal este: 1. de infracțiune de sine stătătoare (autonomă), 2. de formă agravată a infracțiunii pe lângă care se aplică (în primele 2 situații, termenul general de prescripție fiind astfel de 8 ani) sau 3. de cauză specială de agravare a pedepsei în anumite circumstanțe (în această din urmă situație, termenul general de prescripție fiind astfel de 5 ani)?”.*

46. Curtea de Apel Bacău — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie a apreciat că, în lumina Deciziei Curții Constituționale nr. 297/2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 25 iunie 2018, a Deciziei Curții Constituționale nr. 358/2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 565 din 9 iunie 2022, precum și a Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală nr. 67/2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1141 din 28 noiembrie 2022, se impune lămurirea acestei chestiuni.

47. Astfel, instanța de sesizare a precizat că prin Decizia nr. 67/2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a statuat, cu caracter obligatoriu, faptul că *normele referitoare la întreruperea cursului prescripției sunt norme de drept penal material (substanțial) supuse din perspectiva aplicării lor în timp principiului activității legii penale prevăzut de art. 3 din Codul penal, cu excepția dispozițiilor mai favorabile, potrivit principiului mitior lex prevăzut de art. 15 alin. (2) din Constituția României, republicată, și art. 5 din Codul penal.*

48. Pe cale de consecință, instanțele de fond și apel, aproape în unanimitate, au stabilit începând cu Decizia nr. 67/2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție faptul că, în aplicarea *mitior lex*, deciziile Curții Constituționale nr. 297/2018 și nr. 358/2022 se aplică tuturor cauzelor penale care erau pendinte la data de 25 iunie 2018 (data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei nr. 297/2018) și niciun act procedural efectuat până la data de 25 iunie 2018, când

s-a publicat Decizia nr. 297 din 26 aprilie 2018, nu poate produce efecte întreruptive de prescripție a răspunderii penale, în baza unei prevederi legale care, încă de la intrarea sa în vigoare, a configurat o unică soluție normativă neconstituțională, sancționată ca atare atât prin intermediul Deciziei nr. 297 din 26 aprilie 2018, cât și al Deciziei nr. 358 din 26 mai 2022, aplicabile raporturilor juridice de conflict pendinte.

49. Astfel, până la data de 30 mai 2022, data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2022, în materie penală nu a funcționat întreruperea cursului termenelor de prescripție a răspunderii penale, situație juridică ce va produce efecte în condițiile legii penale mai favorabile în cauzele pendinte. Ipotezele de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale în condițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2022 se vor aplica numai cu privire la faptele comise începând cu data de 30 mai 2022, acestea neputând fi aplicate retroactiv în cauzele pendinte, neavând natura unei legi penale mai favorabile, ci dimpotrivă.

50. Revenind la problema de drept ce se supune analizei instanței supreme, natura juridică a art. 199 alin. (1) din Codul penal, având denumirea marginală *violența în familie*, a constituit o chestiune controversată din punct de vedere jurisprudențial, dar și doctrinar, încă de la intrarea în vigoare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal la data de 1 februarie 2014.

51. În pofida acestor controverse jurisprudențiale și doctrinare, ce au făcut obiectul, chiar cu soluții contradictorii, unor întâlniri trimestriale de practică neunitară organizate la nivelul circumscripțiilor curților de apel, chestiunea de drept ce necesită dezlegare nu avea implicații esențiale asupra modalității de atragere a răspunderii penale, din moment ce nu se puneau problema împlinirii termenului general de prescripție cu consecința încetării procesului penal, instanțele având, în cvasiunanimitate, altă practică judiciară până la apariția Deciziei nr. 358 din 26 mai 2022 a Curții Constituționale. Problema de drept avea cel mult o consecință asupra stabilirii judicioase a încadrării juridice și, eventual, asupra necesității desemnării unui avocat din oficiu în cursul judecății. Astfel, dacă se considera că art. 199 alin. (1) din Codul penal are caracter de infracțiune de sine stătătoare, autonomă, pedeapsa prevăzută de lege, conform art. 187 alin. (1) din Codul penal pentru art. 199 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 193 alin. (2) din Codul penal, este, în această situație, mai mare de 5 ani (6 ani și 3 luni închisoare), cu obligativitatea desemnării unui avocat din oficiu conform art. 90 lit. c) din Codul de procedură penală. În sens contrar, pentru ipoteza în care *violența în familie* nu este nici infracțiune autonomă și nici formă agravată a infracțiunii pe lângă care se aplică, ci doar o cauză specială de agravare a pedepsei, prevăzută deci în partea specială a Codului penal, dar care nu se ia în considerare conform art. 187 alin. (1) din Codul penal, pedeapsa prevăzută de lege pentru art. 193 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 199 alin. (1) din Codul penal nu este mai mare de 5 ani, nefiind astfel incident cazul de asistență juridică obligatorie prevăzută de art. 90 lit. c) din Codul de procedură penală.

52. Cu toate acestea, în prezent, după Decizia Curții Constituționale nr. 358/2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 565 din 9 iunie 2022, această chestiune de drept privind natura juridică a art. 199 alin. (1) din Codul penal a devenit relevantă în cauze cum este cea de față sub aspectul existenței cauzei de încetare a procesului penal, în funcție de ipotezele expuse anterior, prin intermediul definirii noțiunii de pedeapsă prevăzută de lege de la art. 187 alin. (1) din Codul penal. Astfel, termenul general de prescripție pentru infracțiunea

de la art. 193 alin. (2) din Codul penal poate fi de 5 ani, conform art. 154 alin. (1) lit. d) din Codul penal, dacă art. 199 alin. (1) din Codul penal este doar o cauză specială de agravare a pedepsei în anumite situații, sau de 8 ani, conform art. 154 alin. (1) lit. c) din Codul penal, dacă art. 199 alin. (1) din Codul penal este infracțiune de sine stătătoare (autonomă) sau de formă agravată a infracțiunii pe lângă care se aplică (maximul special al pedepsei închisorii fiind în aceste din urmă situații de 6 ani și 3 luni închisoare, prin majorarea cu o pătrime).

53. În cauza de față, problema de drept are relevanță majoră, având în vedere data săvârșirii presupusei infracțiuni de lovire sau alte violențe asupra victimei D.(P.) M., soția inculpatului, la momentul săvârșirii pretensei infracțiuni, respectiv 13 februarie 2015.

54. Dacă art. 199 alin. (1) din Codul penal este infracțiune de sine stătătoare (autonomă) sau formă agravată a infracțiunii pe lângă care se aplică, în speță art. 193 alin. (2) din Codul penal, atunci termenul general de prescripție este de 8 ani și, luând în calcul suspendarea acestuia, conform art. 156 alin. (1) din Codul penal, pe durata celor 60 de zile de stare de urgență din perioada 16 martie 2020—14 mai 2020, cu efectul reluării ulterioare a cursului prescripției, prevăzută în art. 156 alin. (2) din Codul penal, ca urmare a decretelor nr. 195/2020 și nr. 240/2020 (aprobat prin hotărârile Parlamentului României nr. 3/2020 și, respectiv, nr. 4/2020), acesta s-ar împlini abia pe 14 aprilie 2023.

55. În schimb, dacă natura juridică a art. 199 alin. (1) din Codul penal este o cauză specială de agravare a pedepsei în anumite situații, atunci efectul de majorare a maximului special al pedepsei închisorii cu o pătrime nu se ia în considerare conform art. 187 alin. (1) din Codul penal în cadrul noțiunii de pedeapsă prevăzută de lege, astfel că termenul general de prescripție este de 5 ani, conform art. 154 alin. (1) lit. d) din Codul penal, și acesta s-a împlinit la data de 12 februarie 2020, fiind incidentă cauza de încetare a procesului penal, corespunzătoare și pentru infracțiunea de lovire sau alte violențe ce ar fi fost săvârșită de inculpatul D.N. din 13 februarie 2015 asupra fostei sale soții.

56. În cauză s-ar putea argumenta că situația juridică este asemănătoare cu chestiunea care a generat Decizia nr. 1/19.01.2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 10 februarie 2015, cu referire la art. 308 din Codul penal, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit în mod obligatoriu următoarele:

„Admite sesizarea formulată de către Curtea de Apel Oradea — Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 1.819/271/2009*, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemelor de drept, respectiv: dacă infracțiunea prevăzută de art. 308 din Codul penal este o infracțiune autonomă, o cauză de reducere a limitelor de pedeapsă sau o formă atenuată a infracțiunii prevăzute de art. 295 din Codul penal și dacă pentru infracțiunea prevăzută de art. 308 din Codul penal termenul de prescripție a răspunderii penale este de 5 ani, potrivit art. 154 alin. (1) lit. d) din Codul penal, corespunzător limitelor de pedeapsă reduse și cuprinse între 1 an și 4 luni închisoare și 4 ani și 8 luni închisoare, sau este de 8 ani, potrivit art. 154 alin. (1) lit. c) din același cod, corespunzător limitelor de pedeapsă stipulate de lege pentru forma de bază, respectiv între 2 ani și 7 ani închisoare.

Stabilește că dispozițiile art. 308 din Codul penal reprezintă o variantă atenuată a infracțiunii de delapidare prevăzute de art. 295 din Codul penal.

La calcularea termenului de prescripție a răspunderii penale se ține seama de pedeapsa prevăzută de art. 295 din Codul penal raportat la art. 308 alin. (2) din Codul penal.”

III. Punctele de vedere ale reprezentantului Ministerului Public și contestatorului condamnat cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

57. Reprezentantul Ministerului Public a susținut că sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție este admisibilă.

58. Apelantul inculpat, prin apărător, a solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept puse în discuție.

IV. Punctul de vedere al completului care a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție

59. Opinia completului de judecată care a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală este că natura juridică a art. 199 alin. (1) din Codul penal este o formă agravată a infracțiunii pe lângă care se aplică, argumentele fiind identitatea de rațiune cu concluzia și considerentele expuse în Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 1/2015, pronunțată cu referire la art. 308 din Codul penal.

V. Punctele de vedere exprimate de către curțile de apel și instanțele judecătorești arondate

60. În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) din Codul de procedură penală cu referire la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, s-au solicitat punctele de vedere ale instanțelor judecătorești asupra chestiunii de drept supuse dezlegării.

61. Au comunicat puncte de vedere asupra problemei de drept în discuție Curtea de Apel Alba Iulia, Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel București, Curtea de Apel Cluj, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Craiova, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Oradea, Curtea de Apel Pitești, Curtea de Apel Ploiești, Curtea de Apel Suceava, Curtea de Apel Târgu Mureș și Curtea de Apel Timișoara, care, după caz, au făcut referire și la opiniile unora dintre instanțele arondate.

62. **Într-o primă opinie**, regăsită în informațiile transmise de curțile de apel Alba Iulia (o parte a judecătorilor), Bacău, Cluj, Craiova (și tribunalele arondate), Galați, Iași (o parte a judecătorilor), Pitești, Suceava și Timișoara, de tribunalele Alba, Arad, Bacău, Bistrița-Năsăud (o parte a judecătorilor), Brăila, București (o parte a judecătorilor), Caraș-Severin, Covasna, Galați (și instanțele arondate), Giurgiu, Hunedoara, Iași, Ilfov, Neamț, Sibiu, Teleorman și Vaslui (o parte a judecătorilor), precum și de judecătoriile Alba Iulia, Arad, Avrig, Bălcești, Bârlad (o parte a judecătorilor), Bicz, Bistrița, Bolintin-Vale, Buftea (o parte a judecătorilor), Buhuș, Buzău, Caransebeș, Constanța, Cornetu (o parte a judecătorilor), Deva, Făget, Hațeg, Hunedoara, Iași, Întorsura Buzăului, Lehliu-Gară, Măcin, Moinești, Moldova Nouă, Oravița, Pașcani, Petroșani, Piatra-Neamț, Pogoanele, Răducăneni, Râmnicu Sărat, Reșița, Roșiori de Vede, Rupea, Sibiu, Târgu-Neamț, Turnu Măgurele, Videle și Zimnicea, s-a opinat în sensul că natura juridică a art. 199 alin. (1) din Codul penal este de formă agravată a infracțiunii pe lângă care se aplică, iar termenul general de prescripție pentru infracțiunea de lovire sau alte violențe în modalitatea violenței în familie, prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 199 alin. (1) din Codul penal, ambele norme

raportate la art. 187 din Codul penal privind înțelesul noțiunii de pedeapsă prevăzută de lege, este cel arătat de art. 154 alin. (1) lit. c) din Codul penal.

63. În susținerea acestei opinii s-a arătat că raționamentul dezvoltat prin Decizia nr. 1/2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 10 februarie 2015, este aplicabil și în cauza de față.

64. Astfel, s-a arătat că, în procesul de incriminare a unui act de conduită printr-o normă completă, legiuitorul elaborează conceptul faptei (dispoziția din norma de incriminare) și prevede sancțiunea aplicabilă.

65. Art. 193 din Codul penal, care reglementează infracțiunea de lovire sau alte violențe, este o normă completă, întrucât în conținutul acesteia se regăsesc atât dispoziția (lovirea sau orice acte de violență cauzatoare de suferințe fizice și fapta prin care se produc leziuni traumatice sau este afectată sănătatea unei persoane, a cărei gravitate este evaluată prin zile de îngrijiri medicale de cel mult 90 de zile), cât și sancțiunea (închisoare de la 3 luni la 2 ani sau amendă, respectiv închisoare de la 6 luni la 5 ani sau amendă), reprezentând, în același timp, varianta-tip a infracțiunii de lovire sau alte violențe, în timp ce art. 199 alin. (1) din Codul penal conține o dispoziție de trimitere la variantele-tip ale infracțiunilor prevăzute de art. 188, 189 și 193—195 din Codul penal și o dispoziție de majorare cu o pătrime a maximumului special al pedepsei prevăzute de lege pentru aceste infracțiuni, dacă faptele au fost săvârșite asupra unui membru de familie.

66. În acest context, variantele infracțiunilor prevăzute de art. 188, 189 și 193—195, prin raportare la dispozițiile art. 199 din Codul penal, reprezintă forme agravante la infracțiunile-tip.

67. În condițiile în care faptele prevăzute de art. 188, 189 și 193—195 din Codul penal au fost săvârșite asupra unui membru al familiei, prezentând un grad de pericol social generic mai ridicat în raport cu cel al infracțiunii-tip, în cadrul noțiunii de pedeapsă prevăzută de lege se ia în considerare majorarea maximumului special al pedepsei cu o pătrime, astfel că la calculul termenului general de prescripție se ține cont de pedeapsa astfel majorată.

68. Ca atare, pentru infracțiunea prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal, cu aplicarea art. 199 alin. (1) din Codul penal, termenul general de prescripție a răspunderii pedepsei este cel prevăzut de art. 154 alin. (1) lit. c) din Codul penal.

69. **Într-o a doua opinie**, regăsită în informațiile transmise de curțile de apel Alba Iulia (o parte a judecătorilor), Brașov, București, Iași (o parte a judecătorilor), Oradea și Ploiești, de tribunalele Bistrița-Năsăud (o parte a judecătorilor), Brașov, București (o parte a judecătorilor), Buzău (o parte a judecătorilor), Ialomița, Prahova, Satu Mare, Sălaj și Vaslui (o parte a judecătorilor), precum și de judecătoriile Agnita, Alexandria, Bacău, Baia Mare, Bârlad, Buftea (o parte a judecătorilor), Câmpina, Chișineu-Criș, Cornetu (o parte a judecătorilor), Gurahonț, Hârlău, Horezu, Huși, Ineu, Lipova, Mizil, Onești, Ploiești, Râmnicu Vâlcea, Roman, Sinaia, Slobozia, Timișoara și Vălenii de Munte, s-a opinat în sensul că infracțiunea prevăzută de art. 199 alin. (1) din Codul penal este o infracțiune de sine stătătoare (autonomă), iar termenul general de prescripție a răspunderii penale pentru infracțiunea de lovire sau alte violențe în modalitatea violenței în familie, prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 199 alin. (1) din Codul penal, ambele norme raportate la art. 187 din Codul penal privind înțelesul noțiunii de pedeapsă prevăzută de lege, este cel arătat de art. 154 alin. (1) lit. c) din Codul penal.

70. În susținerea acestei opinii s-a arătat că infracțiunea de violență în familie este inclusă în capitolul III din titlul I al Codului penal, fiind evidentă voința legiuitorului de a reglementa o infracțiune autonomă, și nu o formă agravată a infracțiunilor prevăzute de art. 188, 189 și 193—195 din Codul penal.

71. Totodată s-a menționat că legiuitorul a incriminat special infracțiunea de violență în familie pentru a garanta respectarea și protejarea relațiilor de familie, dar și pentru a descuraja violența domestică, această infracțiune protejând atât relațiile de familie, cât și integritatea corporală a victimelor, fiind astfel o infracțiune cu totul deosebită de infracțiunea absorbită, respectiv cea de loviri sau alte violențe.

72. În acest context, fiind vorba de o infracțiune de sine stătătoare, termenul general de prescripție a răspunderii penale pentru infracțiunea de lovire sau alte violențe în modalitatea violenței în familie, prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 199 alin. (1) din Codul penal, ambele norme raportate la art. 187 din Codul penal privind înțelesul noțiunii de pedeapsă prevăzută de lege, este cel arătat de art. 154 alin. (1) lit. c) din Codul penal.

73. **Într-o a treia opinie**, exprimată doar de judecătorii Alejd, Lugoj și Vaslui, s-a apreciat că dispozițiile art. 199 alin. (1) din Codul penal reprezintă doar o cauză specială de agravare a pedepsei în anumite situații, context în care pentru infracțiunea de lovire sau alte violențe în modalitatea violenței în familie, prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 199 alin. (1) din Codul penal, ambele norme raportate la art. 187 din Codul penal privind înțelesul noțiunii de pedeapsă prevăzută de lege, termenul general de prescripție a răspunderii penale este cel arătat de art. 154 alin. (1) lit. d) din Codul penal.

74. **Curțile de apel** Constanța și Târgu Mureș, tribunalele Călărași, Cluj, Maramureș și Vâlcea, precum și judecătorii Babadag, Beclean, Brașov, Brezoi, Călărași, Dragomirești, Drăgășani, Făgăraș, Hârșova, Mangalia, Marmației, Năsăud, Oltenița, Pătârlagele, Sfântu Gheorghe, Târgu Lăpuș, Târgu Secuiesc, Vișeu de Sus și Zărnești nu au transmis un punct de vedere, ci s-au limitat la a comunica faptul că nu au identificat hotărâri relevante pentru problema de drept ce face obiectul sesizării.

VI. Opinia specialiștilor consultați

75. În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, a fost solicitată specialiștilor în drept penal opinia asupra chestiunilor de drept supuse dezlegării.

76. Până la momentul întocmirii raportului a fost transmis un punct de vedere de către Universitatea de Vest din Timișoara — Facultatea de Drept — Centrul de Cercetări în Științe Penale, potrivit căruia natura juridică a art. 199 alin. (1) din Codul penal este de formă agravată a infracțiunii pe lângă care se aplică, iar termenul general de prescripție pentru infracțiunea de lovire sau alte violențe în modalitatea violenței în familie, prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 199 alin. (1) din Codul penal, ambele norme raportate la art. 187 din Codul penal privind înțelesul noțiunii de pedeapsă prevăzută de lege, este cel arătat de art. 154 alin. (1) lit. c) din Codul penal.

77. În susținerea acestui punct de vedere s-a menționat că problema de drept dedusă judecării este asemănătoare cu cea tranșată de Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia nr. 1/10.02.2015 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 10.02.2015), prin care s-a stabilit, cu privire la infracțiunea prevăzută de art. 308 din Codul penal, că este o variantă atenuată a infracțiunii prevăzute de art. 295 din Codul penal.

78. Astfel, Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat că varianta agravată sau atenuată a unei infracțiuni presupune „*existența unui conținut al variantei-tip, la care se adaugă anumite elemente circumstanțiale care pot să se refere la aspectul material sau moral al faptei, la obiectul sau subiecții faptei or la locul și timpul săvârșirii faptei, imprimându-i acesteia, în abstract, o gravitate mai ridicată sau mai redusă. Așadar, aceeași faptă poate fi deci incriminată, pe lângă forma tipică, în una ori mai multe variante, agravate sau atenuante, care corespund conceptului faptei prevăzute de legea penală în configurația tipică, deosebindu-se de aceasta prin anumite elemente circumstanțiale*”.

79. Atât elementele circumstanțiale, cât și cauzele de agravare sau atenuare a pedepsei se referă la anumite împrejurări, stări, situații, întâmplări, calități sau alte date care au legătură cu fapta sau cu persoana inculpatului.

80. În aceeași decizie, Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut că deosebirea dintre elemente circumstanțiale și cauzele de agravare rezidă în faptul că, în timp ce condițiile privind existența infracțiunii, deși extrinseci activității incriminate, fac parte din conținutul incriminării, cauzele de reducere sau de majorare a pedepsei sunt exterioare conținutului infracțiunii și au efecte doar în ceea ce privește gradul de pericol social al faptei, fiind criteriile de individualizare a pedepsei.

81. Ca atare, în analiza problemei de drept trebuie pornit de la distincția dintre norme complete și norme incomplete, pentru a verifica dacă art. 199 alin. (1) din Codul penal este o normă completă și deci o infracțiune autonomă. O normă penală completă se compune dintr-o dispoziție care descrie faptul incriminat și o sancțiune care caracterizează ilicitul ca fiind de natură penală prin prevederea unei pedepse (ipoteza fiind subînțeleasă), în vreme ce normei penale incomplete îi lipsesc fie dispoziția, fie sancțiunea, pe care, ca regulă, o preia de la o altă normă.

82. Norma prevăzută în art. 193 din Codul penal este o normă completă, în structura sa regăsindu-se atât dispoziția [lovirea sau orice acte care cauzează suferințe fizice, iar pe alineatul (2), acestea trebuind să aibă o anumită gravitate], cât și sancțiunea [pedeapsa închisorii de la 3 la 2 ani sau amendă, iar pentru fapta de la alineatul (2), închisoarea de la 6 luni la 5 ani sau cu amendă].

83. Pe de altă parte, prin modalitatea de reglementare, dispozițiile art. 199 din Codul penal nu definesc o infracțiune-tip, de sine stătătoare, întrucât în structura normei nu este descrisă o faptă distinctă, cu o configurație proprie, ci se face trimitere la dispozițiile și pedepsele cuprinse în alte norme de incriminare, printre care și cele prevăzute în art. 193 din Codul penal.

84. În acest context, norma juridică prevăzută de art. 199 din Codul penal nu are aptitudinea de a funcționa independent, ca infracțiune-tip, ci doar în strânsă legătură cu normele de incriminare pe care le enumeră.

VII. Examenul jurisprudenței în materie

1. **Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție**

85. **Din perspectiva deciziilor obligatorii, menite să asigure unificarea practicii judiciare**, au fost identificate Decizia nr. 1/2015 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 10 februarie 2015, și Decizia nr. 67 din 25 octombrie

2022, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.141 din 28 noiembrie 2022).

86. Prin Decizia nr. 1/2015, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a statuat că dispozițiile art. 308 din Codul penal reprezintă o variantă atenuată a infracțiunii de delapidare prevăzute de art. 295 din Codul penal.

87. Prin Decizia nr. 67 din 25 octombrie 2022, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat:

— normele referitoare la întreruperea cursului prescripției sunt norme de drept penal material (substanțial), supuse, din perspectiva aplicării lor în timp, principiului activității legii penale prevăzut de art. 3 din Codul penal, cu excepția dispozițiilor mai favorabile, potrivit principiului *mitior lex* prevăzut de art. 15 alin. (2) din Constituția României, republicată, și art. 5 din Codul penal;

— instanța care soluționează contestația în anulare, întemeiată pe efectele deciziilor Curții Constituționale nr. 297 din 26 aprilie 2018 și nr. 358 din 26 mai 2022, nu poate reanaliza prescripția răspunderii penale, în cazul în care instanța de apel a dezbătut și a analizat incidența acestei cauze de încetare a procesului penal în cursul procesului anterior acestei din urmă decizii.

88. **În ceea ce privește deciziile de speță**, potrivit răspunsului transmis de **Direcția legislație, jurisprudență și contencios a Înaltei Curți de Casație și Justiție**, la nivelul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție și al completurilor de 5 judecători în materie penală nu au fost identificate hotărâri în care să fi fost analizată problema de drept supusă dezlegării.

89. **Jurisprudența relevantă a Curții Constituționale a României**

— Decizia nr. 297 pronunțată de Curtea Constituțională la data de 26 aprilie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 25 iunie 2018, prin care s-a constatat că soluția legislativă care prevede întreruperea cursului termenului prescripției răspunderii penale prin îndeplinirea „oricărui act de procedură în cauză” din cuprinsul dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal este neconstituțională

— Decizia nr. 358 pronunțată de Curtea Constituțională la data de 26 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 565 din 9 iunie 2022, prin care s-a constatat că dispozițiile art. 155 alin. (1) din Codul penal sunt neconstituționale

VIII. Jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului

90. În urma examenului de jurisprudență la nivelul Curții Europene a Drepturilor Omului, nu au fost identificate hotărâri care să prezinte relevanță asupra problemei de drept supuse dezlegării.

IX. Punctul de vedere exprimat de Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția judiciară

91. Asupra chestiunii de drept supuse dezlegării, Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a opinat, contrar celor susținute de procurorul de ședință, în cauza în care a fost pusă în discuție problema ce face obiectul sesizării, în sensul că sesizarea formulată este inadmisibilă întrucât aceasta nu reprezintă o veritabilă problemă de drept, nefiind de natură a crea o interpretare diferită de către instanțele de judecată. Cu toate acestea a fost comunicată, în cadrul aceluiași document, și opinia referitoare la dezlegarea problemei cu care Înalta Curte de Casație și Justiție a fost sesizată.

92. Pe fondul chestiunii de drept supuse dezlegării, Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția judiciară a considerat că art. 199 alin. (1) din Codul penal reprezintă o formă agravată a infracțiunii pe lângă care se aplică, iar termenul general de prescripție pentru infracțiunea de lovire sau alte violențe în modalitatea violenței în familie, prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 199 alin. (1) din Codul penal, ambele norme raportate la art. 187 din Codul penal privind înțelesul noțiunii de pedeapsă prevăzută de lege, este cel arătat de art. 154 alin. (1) lit. c) din Codul penal.

93. În susținerea acestui punct de vedere s-a menționat că infracțiunea de violență în familie reprezintă o noutate a Codului penal intrat în vigoare în anul 2014. Spre deosebire de Codul penal anterior, care prevedea ca circumstanță agravantă săvârșirea infracțiunii prin violență asupra membrilor familiei [art. 75 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul penal anterior], prin noul Cod penal, săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 188, 189 și 193—195 asupra unui membru de familie reprezintă o *formă agravată* a infracțiunii-tip, motiv pentru care pedeapsa prevăzută de lege se majorează cu o pătrime.

94. Noua reglementare a violenței în familie, de variantă agravată pentru fiecare dintre infracțiunile la care se raportează (omor, omor calificat, lovire sau alte violențe, vătămare corporală, loviri sau vătămări cauzatoare de moarte), reprezintă o normă de trimitere la infracțiunile-tip enumerate în textul de incriminare. Singura distincție între infracțiunile-tip și infracțiunea agravată este dată de existența circumstanței suplimentare de membru de familie a subiectului pasiv. Având în vedere acest aspect, în noua concepție a legiuitorului, săvârșirea formei agravate a acestor infracțiuni este sancționată cu o pedeapsă mai mare față de limitele maxime ale pedepselor pentru infracțiunile de bază (majorare proporțională cu o pătrime).

95. Sancțiunea majorată reprezintă pedeapsa prevăzută de lege în sensul art. 187 din Codul penal, și anume pedeapsa prevăzută în norma de incriminare față de fapta săvârșită în formă consumată, fără luarea în considerare a cauzelor de reducere sau de majorare a pedepsei.

96. Or, așa cum reiese atât din textul menționat, cât și din doctrină, în mod unitar, pedeapsa prevăzută de lege nu ia în considerare cauzele de agravare (generale sau speciale), care nu trebuie confundate cu variantele calificate (atenuate sau agravate) ale unor infracțiuni prevăzute, din considerente de politică penală, variațiuni ale acestora în texte de sine stătătoare față de varianta-tip.

97. În aceste ultime situații, prin expresia „pedeapsă prevăzută de lege” se înțelege pedeapsa stabilită de legiuitor pentru aceste forme agravate (calificate) ale infracțiunii, și nu pentru varianta-tip.

98. Pe cale de consecință, s-a apreciat că, în situația dedusă interpretării, termenele de prescripție trebuie raportate la sancțiunea prevăzută pentru forma agravată (calificată) a infracțiunii de violență în familie, respectiv la maximum special prevăzut de art. 199 alin. (1) din Codul penal.

99. În calificarea dispozițiilor art. 199 din Codul penal, ca fiind o variantă agravată a infracțiunilor la care se raportează, a căror sancțiune majorată se ia în considerare la stabilirea duratei termelor de prescripție, și nu o cauză de majorare a pedepsei care nu influențează durata prescripției răspunderii penale, s-a

apreciat că sunt relevante și argumentele prezentate în considerentele Deciziei nr. 1/2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 10 februarie 2015, repere de interpretare și calificare a normei la care, de altfel, face referire și instanța de trimitere în opinia exprimată asupra problemei de drept.

X. Dispoziții legale relevante

Art. 154 alin. (1) lit. c) și d) din Codul penal — Termenele de prescripție a răspunderii penale

(1) Termenele de prescripție a răspunderii penale sunt:

(...) c) 8 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani, dar care nu depășește 10 ani;

d) 5 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de un an, dar care nu depășește 5 ani; (...)

Art. 177 din Codul penal — Membru de familie

(1) Prin membru de familie se înțelege:

a) ascendenții și descendenții, frații și surorile, copiii acestora, precum și persoanele devenite prin adopție, potrivit legii, astfel de rude;

b) soțul;

c) persoanele care au stabilit relații asemănătoare acelorora dintre soți sau dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc.

(2) Dispozițiile din legea penală privitoare la membru de familie, în limitele prevăzute în alin. (1) lit. a), se aplică, în caz de adopție, și persoanei adoptate ori descendenților acesteia în raport cu rudele firești.

Art. 187 din Codul penal — Pedeapsă prevăzută de lege

Prin pedeapsă prevăzută de lege se înțelege pedeapsa prevăzută în textul de lege care incriminează fapta săvârșită în forma consumată, fără luarea în considerare a cauzelor de reducere sau de majorare a pedepsei.

Art. 193 din Codul penal — Lovirea sau alte violențe

(1) Lovirea sau orice acte de violență cauzatoare de suferințe fizice se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(2) Fapta prin care se produc leziuni traumatice sau este afectată sănătatea unei persoane, a cărei gravitate este evaluată prin zile de îngrijiri medicale de cel mult 90 de zile, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani sau cu amendă.

(3) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Art. 199 din Codul penal — Violența în familie

(1) Dacă faptele prevăzute în art. 188, art. 189 și art. 193—195 sunt săvârșite asupra unui membru de familie, maximul special al pedepsei prevăzute de lege se majorează cu o pătrime.

(2) În cazul infracțiunilor prevăzute în art. 193 și art. 196 săvârșite asupra unui membru de familie, acțiunea penală poate fi pusă în mișcare și din oficiu.

Art. 16 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative

În procesul de legiferare este interzisă instituirea acelorși reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative. Pentru sublinierea unor conexiuni legislative se utilizează norma de trimitere.

Art. 50 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative

În cazul în care o normă este complementară altei norme, pentru evitarea repetării în text a acelei norme se va face trimitere la articolul, respectiv la actul normativ care o conține.

Art. 5 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

(1) Atunci când o normă penală face trimitere la o altă normă determinată, de la care împrumută unul sau mai multe elemente, modificarea normei completatoare atrage și modificarea normei incomplete.

(2) În cazul abrogării normei completatoare, norma incompletă va păstra elementele preluate de la aceasta, inclusiv limitele de pedeapsă, în forma existentă la data abrogării, afară de cazul în care legea dispune altfel.

XI. Opinia judecătorului-raportor

100. Opinia judecătorului-raportor a fost în sensul admiterii sesizării formulate, urmând a se statua că incriminarea din art. 199 alin. (1) din Codul penal reprezintă o variantă agravată a infracțiunii de lovire sau alte violențe, prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal, iar termenul general de prescripție pentru infracțiunea de lovire sau alte violențe în modalitatea violenței în familie, prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 199 alin. (1) din Codul penal, este cel arătat de art. 154 alin. (1) lit. c) din Codul penal.

XII. Înalta Curte de Casație și Justiție

101. În urma examinării sesizării formulate de Curtea de Apel Bacău — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie în Dosarul nr. 2.168/321/2021, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, a raportului întocmit de judecătorul-raportor și a problemelor ce se solicită a fi dezlegate, constată următoarele:

1. Cu privire la admisibilitatea sesizării

102. În conformitate cu dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală: „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că există o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective și asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

103. Așadar, textul legal mai sus enunțat determină aria restrictivă a examinării pe care o efectuează Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea unei hotărâri prealabile și stabilește mecanismul, scopul și condițiile de admisibilitate.

104. Referitor la ultimul aspect menționat mai sus, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală constată că admisibilitatea unei sesizări formulate în procedura pronunțării unei hotărâri prealabile este condiționată de îndeplinirea, în mod cumulativ, a următoarelor condiții de admisibilitate a sesizării:

— chestiunea de drept să fie ridicată în cursul judecății, în fața unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță;

— chestiunea de drept pusă în discuție să fie una veritabilă, dificilă, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite și să fie esențială, în sensul că de lămurirea ei depinde soluționarea pe fond a cauzei și

— chestiunea de drept supusă analizei să nu fi primit o rezolvare anterioară printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și să nu facă obiectul unui asemenea recurs, în curs de soluționare.

105. *Verificând regularitatea investirii prin raportarea acestor condiții de admisibilitate la sesizările ce fac obiectul prezentei cauze, se constată că acestea sunt îndeplinite cumulativ, punctele de vedere transmise de instanțele de judecată cu privire la rezolvarea problemei de drept fiind divergente, chiar dacă una dintre opiniile susținute este minoritară.*

106. Astfel, se constată că, în cauză, este îndeplinită prima condiție, potrivit căreia solicitarea de lămurire a problemei de drept aparține unei instanțe investite cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, respectiv Curtea de Apel Bacău — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, pe rolul căreia se află înregistrat Dosarul nr. 2.168/321/2021, având ca obiect apelul formulat de inculpatul D.N. împotriva Sentinței penale nr. 256 din data de 5.12.2022, pronunțată de Judecătoria Târgu-Neamț în Dosarul nr. 2.168/321/2021.

107. În ceea ce privește cea de-a doua condiție, respectiv chestiunea de drept pusă în discuție să fie una veritabilă, dificilă, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite, se constată că și aceasta este îndeplinită, în raport cu punctele de vedere transmise de curțile de apel și instanțele arondate acestora.

108. De asemenea, este îndeplinită și condiția potrivit căreia chestiunea de drept pusă în discuție trebuie să fie esențială, în sensul că de lămurirea ei depinde soluționarea pe fond a cauzei, apreciind că rezolvarea dată chestiunii de drept este susceptibilă de a avea consecințe juridice directe asupra modului de soluționare a cauzei, vizând practic incidența sau nu a cauzei de încetare a procesului penal constând în prescripția generală a răspunderii penale.

109. Astfel, așa cum s-a arătat mai sus, Curtea de Apel Bacău — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie este investită cu soluționarea apelului formulat de inculpatul D.N. împotriva Sentinței penale nr. 256 din data de 5.12.2022, pronunțată de Judecătoria Târgu-Neamț în Dosarul nr. 2.168/321/2021, context în care soluționarea pe fond a cauzei depinde de rezolvarea chestiunii de drept ce formează obiectul prezentului raport.

110. Totodată, se apreciază că și condiția ce vizează caracterul de actualitate a problemei de drept invocate în cauză este îndeplinită. Astfel, din verificările efectuate la nivelul instanței supreme rezultă că nu au fost pronunțate hotărâri în recurs în interesul legii de către Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la chestiunea de drept supusă analizei și nici nu face obiectul vreunui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

111. Și în ceea ce privește hotărârile prealabile, se constată că Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală nu a pronunțat hotărâri prin care să fi fost dezlegată problema de drept referitoare la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 199 din Codul penal.

2. Cu privire la fondul chestiunii de drept

112. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală constată că problema de drept dedusă judecătii se soluționează în sensul stabilirii incidenței termenului de prescripție a răspunderii penale prevăzut de art. 154 alin. (1) lit. c) din Codul penal în cazul infracțiunii incriminate de art. 193 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 199 alin. (1) din Codul penal.

113. Raționamentul juridic prin care se ajunge la soluția stabilirii incidenței termenului de prescripție a răspunderii penale prevăzut de art. 154 alin. (1) lit. c) din Codul penal în cazul infracțiunii incriminate de art. 193 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 199 alin. (1) din Codul penal decurge din considerentele Deciziei nr. 1/10.02.2015, pronunțată de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 10 februarie 2015) care a analizat caracterul autonom sau atenuant, respectiv natura juridică de cauză de reducere a pedepsei în cazul art. 308 din Codul penal prin raportare la art. 295 Cod penal. Înalta Curte de Casație și Justiție a constatat că „*variantea agravată sau atenuată a unei infracțiuni presupune mai întâi condițiile conținutului variantei-tip, la care se adaugă anumite elemente circumstanțiale care pot să se refere la aspectul material sau moral al faptei, la obiectul sau subiecții faptei ori la locul și timpul săvârșirii faptei, imprimându-i acesteia, în abstract, o gravitate mai ridicată sau mai redusă. Așadar, aceeași faptă poate fi deci incriminată, pe lângă forma tipică, în una ori mai multe variante, agravate sau atenuante, care corespund conceptului faptei prevăzute de legea penală în configurația tipică, deosebindu-se de aceasta prin anumite elemente circumstanțiale. (...) Este adevărat că atât elementele circumstanțiale, atenuante, cât și cauzele de reducere a pedepsei se referă la anumite împrejurări, stări, situații, întâmplări, calități sau alte date care au legătură cu fapta sau cu persoana inculpatului, ceea ce poate crea confuzie din perspectiva efectelor acestora (Ștefan Daneș, Vasile Papadopol, Individualizarea judiciară a pedepselor, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1985, p. 111). (...) Deosebirea dintre ele rezidă în faptul că, în timp ce condițiile privind existența infracțiunii, deși extrinseci activității incriminate, fac parte din conținutul incriminării, cauzele de reducere sunt exterioare conținutului infracțiunii și au efecte doar în ceea ce privește gradul de pericol social al faptei, fiind criterii de individualizare a pedepsei (Ștefan Daneș, Vasile Papadopol, op. cit., p. 112).*”

114. Pentru identitate de rațiune, dispozițiile a căror interpretare se solicită în cauza de față nu constituie doar o cauză de agravare a pedepsei, întrucât prin voința legiuitorului o anume calitate a subiectului activ al infracțiunii (element circumstanțial de realizarea căruia depinde existența infracțiunii) a determinat crearea unei alte variante, care reflectă prin intermediul limitelor de pedeapsă proprii un alt grad de pericol social abstract.

115. Norma cuprinsă în art. 193 din Codul penal, care incriminează lovirea sau alte violențe, reprezintă norma de incriminare a variantei-tip a faptei de lovire sau alte violențe conținând condițiile obiective și subiective care se cer îndeplinite cumulativ pentru ca fapta să constituie infracțiune. Spre deosebire de art. 193 din Codul penal, art. 199 alin. (1) din Codul penal conține o dispoziție de trimitere la variantele-tip ale infracțiunilor prevăzute de art. 188, art. 189 și art. 193—195 din Codul penal și o dispoziție de majorare cu o pătrime a maximumului special al pedepsei prevăzute de lege pentru aceste infracțiuni, dacă faptele au fost săvârșite asupra unui membru de familie.

116. Trimiterea din conținutul art. 199 din Codul penal la dispoziția și pedeapsa din norma prevăzută în art. 193 din același cod constituie un procedeu de tehnică legislativă care, potrivit art. 16 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, poate avea funcție complinitoare, de extensiune sau de excludere.

În cazul în care îndeplinește o funcție complinitoare, norma la care se face trimitere întregeste conținutul normei de trimitere, în care nu s-a dorit să se repete situații anterior reglementate (dispoziția ori sancțiunea). Prin această soluție de tehnică legislativă, între cele două norme juridice se creează o legătură în plan normativ, una devenind suportul juridic al celeilalte. Consecințele relației dintre cele două norme sunt stabilite de art. 5 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, respectiv limitele de pedeapsă sunt preluate și păstrate de norma incompletă (art. 199 din Codul penal), chiar în cazul abrogării normei completatoare [art. 193 alin. (2) din Codul penal], afară de cazul în care printr-o lege s-ar dispune altfel.

117. Astfel, în cazul dispoziției legale analizate, respectiv art. 199 din Codul penal, trimiterea pe care textul o face la dispoziția din art. 193 din Codul penal are rolul de a preciza cadrul juridic al acestei ultime reglementări, când fapta este săvârșită asupra membrilor de familie. Reglementarea din art. 199 din Codul penal funcționează pe structura normei de incriminare prevăzute de art. 193 din Codul penal, pe care o extinde în ceea ce privește calitatea subiecților infracțiunii (membri de familie), și, ca o consecință a acestei modificări, legiuitorul a adaptat limitele superioare de pedeapsă la gradul de pericol social abstract, prin majorarea maximului cu o pătrime.

118. Prin prevederea unui maxim special al pedepsei mai ridicat pentru infracțiunile prevăzute de art. 188, art. 189 și art. 193—195 din Codul penal (majorat cu o pătrime), dacă faptele au fost săvârșite asupra unui membru al familiei, legiuitorul a urmărit și garantarea, respectarea și protejarea relațiilor de familie și descurajarea violenței domestice, însă această majorare nu este de natură să creeze o nouă infracțiune-tip.

119. Astfel, infracțiunea de lovire sau alte violențe prevăzută de art. 193 din Codul penal constituie infracțiunea-tip, reprezentând forma de bază, în timp ce dispozițiile art. 199 din Codul penal imprimă infracțiunii-tip prevăzute de art. 193 o formă agravată, dacă fapta este săvârșită asupra unui membru de familie.

120. În raport cu aceste considerații, pentru infracțiunea prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal, cu aplicarea art. 199 alin. (1) din Codul penal, prin pedeapsă prevăzută de lege, astfel cum este definită de art. 187 din Codul penal, se înțelege pedeapsa prevăzută pentru forma agravată a infracțiunii (limita maximă majorată cu o pătrime), respectiv închisoare de la 6 luni la 6 ani și 3 luni sau amendă. În acest context, termenul general de prescripție a răspunderii penale pentru infracțiunea de lovire sau alte violențe, în modalitatea violenței în familie, prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal, cu aplicarea art. 199 alin. (1) din Codul penal, este cel arătat de art. 154 alin. (1) lit. c) din Codul penal.

121. În consecință, pentru argumentele prezentate anterior, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală va admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Bacău — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie în Dosarul nr. 2.168/321/2021 și se va stabili că:

122. Termenul general de prescripție a răspunderii penale pentru infracțiunea de lovire sau alte violențe în modalitatea violenței în familie, prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 199 alin. (1) din Codul penal, este cel arătat de art. 154 alin. (1) lit. c) din Codul penal.

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Bacău — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie în Dosarul nr. 2.168/321/2021, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„Termenul general de prescripție pentru infracțiunea de lovire sau alte violențe în modalitatea violenței în familie, prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 199 alin. (1) din Codul penal, ambele norme raportate la art. 187 din Codul penal privind înțelesul noțiunii de pedeapsă prevăzută de lege, este cel arătat de art. 154 alin. (1) lit. c) din Codul penal sau cel indicat de art. 154 alin. (1) lit. d) din Codul penal, respectiv natura juridică a art. 199 alin. (1) din Codul penal este: 1. de infracțiune de sine stătătoare (autonomă); 2. de formă agravată a infracțiunii pe lângă care se aplică (în primele 2 situații termenul general de prescripție fiind astfel de 8 ani) sau 3. de cauză specială de agravare a pedepsei în anumite circumstanțe (în această din urmă situație termenul general de prescripție fiind astfel de 5 ani)” și stabilește că:

Incrimnarea din art. 199 alin. (1) din Codul penal reprezintă o variantă agravată a infracțiunii de lovire sau alte violențe, prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal.

Termenul general de prescripție pentru infracțiunea de lovire sau alte violențe în modalitatea violenței în familie, prevăzută de art. 193 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 199 alin. (1) din Codul penal, este cel arătat de art. 154 alin. (1) lit. c) din Codul penal.

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică astăzi, 18 septembrie 2023.

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE
A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
judecător **ELENI CRISTINA MARCU**

Magistrat-asistent,
Florin-Nicușor Mihalache

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC
— Prețuri pentru anul 2023 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	2.760	760	275
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	3.280		300
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	4.920		440
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	940		100
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	3.760		340
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	3.500		320
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	1.200		110

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC
— Prețuri pentru anul 2023 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	65	160	400	960	2.110	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	115	290	730	1.750	3.850	1.150	2.880	7.200	17.280	38.020

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	75	190	480	1.150	2.530	750	1.880	4.700	11.280	24.820
ExpertMO	140	350	880	2.110	4.640	1.400	3.500	8.750	21.000	46.200

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	100 lei/an
--	------------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

* Tarifele anuale se aplică pentru comenzile online efectuate până la 31 ianuarie 2023.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

